

Крістос ДЖІАКУМОПУЛОС,

Голова директорату з прав людини Генерального директорату
з прав людини та верховенства права Ради Європи

Пане Голово Верховного Суду, Ваші Високоповажності, вельмишановні присутні, пані та панове!

З великим задоволенням вітаю вас від імені Ради Європи на сьогоднішній важливій конференції. Хотів би скористатися цією нагодою, щоб подякувати нашим постійним партнерам та співорганізаторам цього заходу – Адміністрації Президента України, Верховному Суду України та Національній школі суддів України так само, як й іншим українським партнерським установам за їхню плідну співпрацю та постійну підтримку наших спільних ініціатив. Вважаю, що це партнерство буде і далі розширюватись та сприяти процесам розвитку демократії в Україні. Дозвольте з цієї нагоди також висловити подяку Королівству Данії, яке представлене тут Її Високоповажністю Послом Мерете Юль, за фінансування проекту «Підтримка реформи кримінальної юстиції в Україні», а також за внесок Данії в зусилля Ради Європи, спрямовані на зміцнення захисту прав людини та сприяння верховенству права в Україні.

У зв'язку зі вступом до Ради Європи Україна взяла на себе ряд зобов'язань. До них належить прийняття нового Кримінального процесуального кодексу (КПК) України, що відповідає стандартам Ради Європи, а також комплексна реформа органів прокуратури. Можна з певністю стверджувати, що перше із зазначених завдань активно виконується: новий КПК було прийнято. Сьогоднішня конференція стане доброю нагодою для обговорення успішності його реалізації, а також тих кроків, які мають бути здійснені далі. До цього часу Рада Європи значною мірою сприяла цьому процесу шляхом проведення експертних консультацій, більшість рекомендацій в рамках яких були взяті до уваги органами влади. І я ще раз без вагань наголошу, що Рада Європи визнає цей Кодекс сучасним юридичним документом, який відповідає стандартам Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практиці Страсбурзького суду.

Від моменту набуття чинності КПК України, який став значним проривом у контексті реформування системи кримінальної юстиції у країні, вже минув рік. Перший рік запровадження Кодексу продемонстрував позитивні тенденції у напрямі гуманізації кримінального судочинства. Навіть якщо зважати тільки на величезне зменшення кількості осіб, які тримаються під вартою на досудовій стадії, можна стверджувати, що новий КПК був вартий тих зусиль, що були докладені для його прийняття.

Сподіваюся, що сьогодні ми дізнаємося більше про інші позитивні наслідки набуття чинності КПК.

Разом з тим не слід забувати про істотні зміни у розподілі ролей та функцій учасників кримінального процесу, до яких призвів цей новий законодавчий акт. І те, що пов'язані із застосуванням КПК проблеми продовжують існувати, є природним явищем. Вважаю, що й ці проблеми необхідно визнати, обго-

ворити та розв'язати. Саме тому ми всі й зібралися тут.

До ключових показників загального успіху реформи кримінальної юстиції в країні належить ефективне впровадження КПК, законів «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» та «Про безоплатну правову допомогу» у поєднанні з повноцінною реформою прокуратури, а також зі створенням Державного бюро розслідувань.

У контексті таких реформ я хотів би відзначити підготовку нового Закону України «Про прокуратуру» та подання його проекту на правову експертизу Ради Європи. Рада Європи сприяє цьому процесу у рамках проекту «Підтримка реформи кримінальної юстиції в Україні» шляхом проведення консультацій з державними органами України з метою окреслення основних європейських стандартів, що мають бути закладені у новий закон, та визначення реалістичних перспектив розвитку правової бази функціонування органів прокуратури в Україні.

Усім вам відомо, що Венеціанська комісія та експерти Директорату прав людини Ради Європи оприлюднили щодо цього законопроекту спільний висновок, ухвалений Венеціанською комісією на її 96 пленарній сесії 11–12 жовтня 2013 р. Цей висновок може бути підсумований таким чином: «Насамперед положення законопроекту є значним кроком уперед; вони однозначно закладають міцну основу для перетворення прокуратури на систему органів державної влади, що відповідає потребам сучасної системи кримінального правосуддя».

Сподіваюся, що співпраця між Радою Європи та Україною на цьому напрямі призведе до реальних результатів, подібних до тих, що були досягнуті у контексті прийняття та впровадження КПК. Отже, я закликаю державні органи України належним чином врахувати рекомендації, зазначені у спільному висновку, з метою удосконалення проекту Закону та виконання зобов'язань, взятих на себе Україною у контексті її європейської інтеграції. Ми очікуємо швидкого прийняття та реалізації нового Закону «Про прокуратуру» у повній відповідності до європейських стандартів.

Дозвольте ще раз запевнити вас у тому, що Рада Європи готова і далі підтримувати Україну в її майбутніх зусиллях, спрямованих на результативну реалізацію реформи правосуддя, в тому числі посилення конституційних гарантій незалежності суддів та відповідної правової бази.

Що стосується реформи кримінальної юстиції, то наша допомога і надалі спрямовуватиметься на сприяння ефективному впровадженню КПК та надання можливостей професійним правничим колам належним чином застосовувати стандарти прав людини у своїй повсякденній роботі. Одним з ключових пріоритетів буде підтримка прокуратури у її роботі з ефективного впровадження реформ, які передбачає нова правова база цього органу. Ми цілком готові надавати експертну підтримку для подальшого вдосконалення відповідних норм, в тому числі з підготовки та прийняття Закону «Про Державне бюро розслідувань України».

Пані та панове, сьогоднішній захід надзвичайно важливий. На ньому представлені всі заінтересовані сторони, причетні до процесу реформування кри-

мінального судочинства, і він є чудовою нагодою для обговорення головних тенденцій, що виявилися у ході застосування КПК, підсумування основних результатів, досягнутих у цьому процесі, а також для проведення дискусії щодо викликів, з якими довелося стикнутися на цьому шляху, та шляхів реагування на них.

Україна має історичну нагоду домогтися успіхів у напрямі європейської інтеграції шляхом ефективної реалізації демократичних реформ. Ваша роль як головних дійових осіб системи правосуддя є надзвичайно важливою у цій роботі. Рада Європи буде підтримувати ваші зусилля, але в успіху цих реформ заінтересовані насамперед саме ви. Ми знаємо, що ви однозначно налаштовані на подальше утвердження верховенства права, захист прав людини та зміцнення демократичних цінностей і принципів.

Я вважаю, що наше сьогоднішнє зібрання є очевидним проявом цієї налаштованості. А відтак, я певний у тому, що висновки та рекомендації цієї конференції сприятимуть подальшим обговоренням та закладуть основи для майбутніх ініціатив, спрямованих на здійснення більш ефективного, незалежного і справедливого кримінального судочинства в Україні.

Дозвольте побажати нам усім успішного та продуктивного робочого дня.

І ще раз дозвольте наголосити на готовності Ради Європи продовжувати свою підтримку розвитку демократичних реформ в Україні.

Mr Christos GIAKOUMOPOULOS,
Director of Human Rights of Directorate General
of Human Rights and the Rule of Law, Council of Europe

Mr President of the Supreme Court, excellencies, ladies and gentlemen!

I am delighted to welcome you at today's important conference on behalf of the Council of Europe. I would like to take this opportunity and thank our long-term partners and co-organisers of this event: the Presidential Administration of Ukraine, the Supreme Court of Ukraine and the National School of Judges of Ukraine, as well as all other national partner institutions for their fruitful cooperation and firm commitment to our joint initiatives. I believe that this partnership will further extend and lead to fostering democratic development processes in Ukraine. On this particular occasion, let me express my gratitude to the Kingdom of Denmark, represented here by Her Excellency Ambassador Merete Juhl, for financing the Project «Support to the Criminal Justice Reform in Ukraine» and contributing therefore to the efforts of the Council of Europe to strengthen human rights protection and promote the rule of law in Ukraine.

Upon accession to the Council of Europe Ukraine undertook a number of commitments. These include the enactment of a new Criminal Procedure Code in conformity with the Council of Europe standards, as well as a comprehensive reform of the prosecution system. It is fair to say today that the first undertaking is being

actively implemented: a new Criminal Procedure Code was adopted. Today's conference will be a good occasion to discuss whether its implementation is done successfully and what should be the next steps. So far, the Council of Europe has significantly contributed to this process through extensive expert advice on the Code itself, which was largely taken into consideration by the authorities. It has been acknowledged by the Council of Europe – and I will not hesitate to repeat once more – that the Code in force is regarded as a modern legal act, compliant with the standards of the European Convention on Human Rights and the Strasbourg Court case law.

Almost a year has elapsed after the entry into force of the Criminal Procedure Code of Ukraine which was a significant breakthrough in the context of the justice sector reform of the country. The first year of its implementation has demonstrated positive trends towards humanisation of criminal justice. If we take alone the tremendous drop in pre-trial incarceration, the new CPC was worth the efforts invested in its adoption.

I hope today we will learn about more positive consequences of the enactment of the CPC.

However, we must keep in mind the remarkable changes of roles and responsibilities of criminal justice actors brought about by the new legislation. It is not therefore surprising that challenges in the Criminal Procedure Code's implementation persist. I believe these challenges also need to be acknowledged, discussed and addressed. This is what we are about to do today.

Effective implementation of the Criminal Procedure Code, the Laws on the Bar and the Free Legal Aid, coupled with the meaningful reform of the prosecution system, as well as establishment of the State Bureau of Investigations, would be among key indicators of the overall success of the criminal justice sector reforms in the country.

In the context of these reforms, I would like to welcome the drafting of a new Law on the Public Prosecutor's Office of Ukraine and its submission for legal expertise to the Council of Europe. In the framework of the Project « Support to the Criminal Justice Reform in Ukraine» the Council of Europe contributed to this process through holding consultations with Ukrainian authorities with a view to presenting the main European standards to be embodied in the new law and identifying the realistic prospects for development of the legal framework on the prosecution service of Ukraine.

As you all know, the Venice Commission and the experts of the Directorate for Human Rights of the Council of Europe issued a Joint Opinion on the draft law, endorsed by the Venice Commission at its 96th plenary session on 11–12 October 2013. Its main conclusion can be summarised as follows: « First and foremost, the provisions of the draft law constitute a significant step forward; they have clearly laid a firm foundation for transformation of the public prosecution service into the institution that meets the needs of a modern criminal justice system».

I hope that the Council of Europe and Ukraine cooperation in this area will lead to tangible results similar to those achieved in the context of adoption and implementation of the Criminal Procedure Code. Hence, I encourage the Ukrainian au-

thorities to duly take into consideration the recommendations outlined in the Joint Opinion, with a view to improving the Draft Law and fulfilling the commitments undertaken in the light of Ukraine's European integration. We are looking forward to the prompt adoption and implementation of the new Law on the Prosecutor's Office of Ukraine in full compliance with European standards.

Let me reassure you that the Council of Europe stands ready to continue supporting Ukraine in its future endeavours aimed at effective implementation of the justice sector reforms, including in reinforcing the Constitutional guarantees and the legal framework of the independence of the judiciary.

As far as the criminal justice reform is concerned, our assistance will continue to be channelled to facilitating an efficient implementation of the CPC and to developing the capacities of key legal professionals to ensure that human rights standards are adequately applied in their daily work. One of the key priorities will be the support to the Prosecutor's Office to effectively implement the reform envisaged by the institution's new legal framework. We are committed to provide expertise with a view to further improving regulations, including preparation and adoption of the Law on the State Bureau of Investigation.

Ladies and Gentlemen, today's event is of crucial importance. It brings together all main stakeholders of the criminal justice reform process and is an excellent occasion for discussing major trends revealed in the CPC implementation, summarising key results achieved in this process and debating on the challenges encountered as well as avenues for addressing them.

Ukraine has a historic opportunity to make headway in the direction of European integration through effective implementation of democratic reforms. Your role, as the main actors of justice, is of paramount importance in this endeavour. The Council of Europe shall support your efforts but it is first and foremost for you to ensure the success of the reform. We know that you are determined to further strive for rule of law, promoting human rights and strengthening democratic values and principles.

I believe that our gathering today is a clear manifestation of this attitude. Hence, I trust the findings and recommendations of today's conference will generate discussions and lay ground for further initiatives aimed at a more efficient, independent and fair criminal justice in Ukraine.

Let me wish us all a successful and productive work today.

Let me also reiterate the Council of Europe's commitment to continue its support to enhancing democratic reforms in Ukraine.